

The background of the cover features a dynamic, abstract pattern of swirling lines in various shades of blue and cyan, set against a white background. The lines are fluid and organic, creating a sense of movement and depth.

***DZIECKO I NAUCZYCIEL
W PROCESIE EDUKACJI.
RELACJE I DZIAŁANIA***

**REDAKCJA NAUKOWA
LIDIA KATARYŃCZUK-MANIA
EWA PASTERIAK-KOBYŁECKA**

Uniwersytet Zielonogórski
Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii

DZIECKO I NAUCZYCIEL
W PROCESIE EDUKACJI.
RELACJE I DZIAŁANIA

REDAKCJA NAUKOWA

LIDIA KATARYŃCZUK-MANIA
EWA PASTERIAK-KOBYŁECKA

Zielona Góra 2017

RECENZJA

Krystyna Ferenz
Mirosław Kisiel

REDAKCJA NAUKOWA

Lidia Kataryńczuk-Mania
Ewa Pasterniak-Kobylecka

REDAKCJA

Małgorzata Kuncewicz

KOREKTA

Małgorzata Kuncewicz

PROJEKT OKŁADKI

Maciej Mania

Publikację dofinansowano ze środków
Uniwersytetu Zielonogórskiego
i Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kameralistów

ISBN 978-83-945714-3-6

© Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii
Uniwersytetu Zielonogórskiego

Druk i oprawa:

Spis treści

Wstęp 7

Ewa Pasterniak-Kobyłecka

Uczeń jako podmiot edukacji szkolnej.

Perspektywa aksjologiczna 9

Małgorzata Przybysz-Zaremba

Komunikacja szkoły z rodziną uczniów edukacji wczesnoszkolnej
jako ważny filar współpracy – wybrane wymiary.

W kierunku doskonalenia współpracy 23

Agnieszka Olczak

Demokratyczne relacje nauczyciela z dzieckiem w przedszkolu 39

Leokadia Wiatrowska

Wychowanie do podmiotowości – podmiotowość etyczna 55

Ewa Kochanowska

Wokół kompetencji diagnostycznych nauczyciela wychowania
przedszkolnego - w poszukiwaniu optymalnych rozwiązań

w zakresie diagnozowania gotowości szkolnej dziecka 75

Lidia Kataryńczuk-Mania

Edukacyjny aspekt uczestnictwa dzieci i studentów w zajęciach
umuzyczniających 93

- Irena Sikora-Leśna
Komfort wewnętrzny i systemy reprezentacji w edukacji
wczesnoszkolnej przez sztukę 111
- Anna Lis-Zaldivar
Przygotowanie dzieci w wieku przedszkolnym do pełnienia ról
zawodowych 137
- Krzysztof Zajdel
Postawy prozdrowotne u dzieci w wieku przedszkolnym 151
- Daria Puhacz
Trudności wychowawcze w edukacji przedszkolnej.
Zarys problematyki 167
- Małgorzata Wrotniewska
Przedszkole - ważny etap w życiu dziecka 181
- Marzena Kmetko, Emilia Kuligowska
Wprowadzanie dzieci do odbioru kultury 201
- Tymoteusz Ławecki
Relacje nauczyciel i dziecko w metodzie Reggio Emilia 215
- Ewa Kuczak, Adriana Osiewicz
Z doświadczeń nauczyciela przedszkola 229
- Maria Lewandowska
Zajęcia umuzykalniające w świetlicy szkolnej 245
- Regina Korzeniowska
Wykorzystanie tutoringu w procesie wspomagania rozwoju
umiejętności życiowych u uczniów z lekką niepełnosprawnością
intelektualną 259

Contents

Preface 7

Ewa Pasterniak-Kobyłecka

Students as subjects of school education.

Axiological perspective 9

Małgorzata Przybysz-Zaremba

School communication with family of early-school education pupil as an important pillar of cooperation – selected dimensions.

Towards the improvement of cooperation 23

Agnieszka Olczak

Democratic teacher-child relations in kindergartens 39

Leokadia Wiatrowska

Education to Subjectivity – Ethical Subjectivity 55

Ewa Kochanowska

Discussing the diagnostic competence of a pre-school education teacher - in search of optimal solutions for the diagnosis of school readiness of a child 75

Lidia Kataryńczuk-Mania

The educational aspect of the participation of children and students in the musical activity 93

Irena Sikora-Leśna	
Internal comfort and representation systems in early school education through the art	111
Anna Lis-Zaldivar	
Preparing pre-school children to perform professional roles	137
Krzysztof Zajdel	
Pro-health attitudes in preschool children	151
Daria Puhacz	
Behavioural difficulties in pre-school education.	
Outline of the problem	167
Małgorzata Wrotniewska	
Pro-health attitudes in preschool children	181
Marzena Kmetko, Emilia Kuligowska	
Children's enculturation	201
Tymoteusz Ławecki	
Relations teacher and child in the Reggio Emilia method	215
Ewa Kuczak, Adriana Osiewicz	
From the experience of a kindergarten teacher	229
Maria Lewandowska	
Musical classes in the school room	245
Regina Korzeniowska	
Tutoring as a supporting tool in development of everyday life skills of children with mild mental retardation	259

Wstęp

Żyjemy w czasach znaczących przemian cywilizacyjnych, świat wokół nas ulega nieustannym przeobrażeniom. Bardzo szybko rozwijają się nowoczesne technologie, przy jednoczesnym kryzysie kultury, sztuki, etyki. Nie dziwią więc, pojawiające się coraz częściej pytania o to, jak wychowywać i kształcić kolejne pokolenia, aby nauczyć młodych ludzi szacunku dla innych oraz godnego i odpowiedzialnego życia. Trwają dyskusje na temat efektywności systemu edukacji w naszym kraju. Kolejna reforma szkolnictwa wprowadza liczne zmiany. Wielu nauczycieli, nie oglądając się na odgórne dyrektywy, poszukuje własnej recepty na sukces swoich wychowanków.

Ujęty w tym tomie zbiór tekstów porusza kwestie codziennej współpracy wychowawców z młodszymi dziećmi w przedszkolu i szkole. Autorzy snują rozważania dotyczące komunikacji oraz wspólnych działań podejmowanych przez podmioty edukacji. Respektowanie praw dzieci, wprowadzanie innowacji pedagogicznych, nieustanne podnoszenie kwalifikacji oraz doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli może się przyczynić do poprawy funkcjonowania placówek oświatowych.

Oddajemy w ręce Szanownych Czytelników 15 wypowiedzi teoretyków i praktyków, którym sprawy edukacji nie są obojętne. Ewa Pasterniak-Kobyłecka rozpatruje kwestię podmiotowego traktowania uczniów w kontekście wiedzy o wartościach, Małgorzata Przybysz-Zaręba przybliży problem współdziałania środowisk

wychowawczych, Agnieszka Olczak wskazuje potrzebę preferowanie stylu demokratycznego w relacjach opiekunów z podopiecznymi, a Leokadia Wiatrowska zastanawia się nad możliwościami wspierania rozwoju moralnego dzieci. Kolejna grupa wypowiedzi dotyczy edukacji estetycznej. Lidia Ktaryńczuk-Mania, Irena Sikora-Leśna, Marzena Kmetko oraz Emilia Kuligowska motywują osoby dorosłe do podjęcia działań, służących wprowadzaniu kolejnego pokolenia w bogaty świat sztuki.

Kolejne fragmenty monografii podejmują kilka istotnych problemów edukacji przedszkolnej. Ewa Kochanowska zachęca nauczycieli do podwyższania kompetencji w zakresie diagnozowania gotowości szkolnej wychowanków, Anna Lis-Zaldivar podnosi kwestię przygotowania młodszych dzieci do pełnienia ról zawodowych, Krzysztof Zajdel wyraża troskę o kształcenie zdrowotne dziewcząt i chłopców, natomiast Daria Puhacz zwraca uwagę na trudności wychowawcze występujące w grupach 3-5-latków.

Następnie na temat interesujących działań podejmowanych przez nauczycieli przedszkola wypowiadają się: Małgorzata Wrotniewska, Tymoteusz Ławecki, Ewa Kuczak i Adriana Osiewicz. Publikację kończą rozważania Reginy Korzeniowskiej dotyczące wykorzystywania tutoringu w procesie wspomagania rozwoju uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną.

Dziękujemy wszystkim Autorom za współpracę. Szczególne słowa wdzięczności kierujemy pod adresem Szanownych Recenzentów książki w Osobach Pani Profesor Krystyny Ferenz i Pana Profesora Mirosława Kisiela. Ich cenne uwagi i życzliwe słowa aprobaty przyczyniły się do ustalenia ostatecznej wersji tekstów zawartych w książce.

Lidia Ktaryńczuk-Mania
Ewa Pasterniak-Kobyłecka